

Goienka 2a

Egubakoitza / 2003ko urtarrilaren 17a

Kultura
eta
aisialdia

Urtarrilaren
17tik 24ra

BILLY PETERSEN

Telebistako izar baten iragan euskalduna

C S.I. telesail arrakastatsuko izarra da William Petersen aktorea. Sari prestigiodunak irabazi, kritikoen goraiapamenak entzun eta publikoaren miresmena jasotzen ditu. Baina gutxiak dakite Petersenek Oñatin urtebete pasatu zuela 1974an, euskal kulturarekin maiteminduta. Eta lotura horri eutsi egiten dio aktoreak, eta hala erakutsi digu GOIENKARIari eskaini dion elkarriketa honetan. Ospea eta dirua izan arren, gizon umoretsu eta jatorra izaten jarraitzen duela erakutsi digu.

Zein oroitzapen gordetzen dituzu Oñatin izan zinen garaitik?

Dauzkadan oroitzapenak oso-oso biziak dira. Oñati oso leku esanguratsua da niretako, sentimenduz betetakoa. Gure alaba Maite Arrasaten jaio zen. 1975ean, Oñatin urtebetez bizi izan ginen... Orain dela hiru urte han izan ginen berriro Maite eta biok, eta berriro joateko asmoa dugu.

Niretako, Oñati da Europarekin maitemindu nintzen lekua eta aktore bezala nire bokazioa piztu zen lekua. Oñatirekin amodio istorio bat dudala esan daiteke: niretako, noiz-behinka baino ikusi ezin dudan maitatea bezala da Oñati.

Euskal errorik ez izan arren, euskal kulturarekiko zaletasun handia duzu. Zelan piztu zitzaizun interes hori?

NI izatez Chicagokoa naiz, baina Boise-n (Idahoko estatuan) bizi izan nintzen, eta hango ikastetxera joan nintzen. Boiseen euskaldun jatorriko familia asko bizi dira, eta nire ikaskide eta lagun asko euskaldun sus-traidunak ziren. Handik piztu zitzaidan interesa.

Gero, 1974an, ikastetxeko zuzendariak euskal kultura gertutik eza-gutzeko programa antolatu zuten, eta nire lagun askok izena eman zuten. Orduan, neuk ere Oñatira joatea erabaki nuen. /14-15

Billy Petersen, 'Grissom' TS ratolo 'C.S.I.' telesailko izarra

PERTSONAIK/ T5 KATEKO 'C.S.I.' SAIOAN 'GIL GRISSOM'-ENA EGITEN DUEN AKTOREAK LOTURA ESTUA DU DEBAGOIENAREKIN

Billy Petersen ('C.S.I.') telebista izarra

OÑATIN DESKUBRITU ZUEN BILLY PETERSENEK AKTORE IZAN GURA ZUELA. GAUR EGUN TELEBISTAKO IZAR FAMATUA IZAN ARREN, EZ DITU EUSKAL

LEIRE KORTABARRIA

William Petersen (edo Billy, berari deitzea eskatzen duen moduan) aktore ezaguna da gaur egun, baina erdi klaseko familia baten du jatorria, eta, ezagutzen dutenek esaten dutenez, "lehen bezain xumea eta jende artekoa izaten jarraitzen du".

Urtarrilaren 13an, Debagoiengan gaueko ordu txikiak zirenean, Ameriketako Estatu Batuetan, Pasadenan (Kalifornia), C.S.I. telebista saioko protagonista William Petersen aktoreak People's Choice saria -hau da, jendearen aukera- jaso zuen. Telesail horren arrakastaren beste eredu bat da. Geurean ere oso arrakastatsua da C.S.I. (T5 kateak emititzen du astelehen gaueko). Telesailak poliziarekin batera misterioak argitzen lan egiten duten auzitegiako mediku batzuen gorabeherak kontatzen ditu, eta haien buru den Gil Grissom doktoarearen papera egiten du.

Baina aktore horren bizitza ez da beti glamour-erdi inguratuta egon. 1974an, nora, eta Oñatira etorri zen Petersen, euskal kulturarekin maiteminduta. Garai hura atsegineraz gogoratzen du Hollywoodeko izarrak.

LEHEN URTEAK

William Louis Petersen AEBetako Illinois estatuan jaio zen, 1953ko otsailaren 21ean. Gaur egun izar diren hainbatendako bezala, Petersenendako, hasierak ez ziren errazak izan. Sei anai-arrebaren

'C.S.I.' telesailak ia lau milioi ikusletik gora izan zituen irailaren 30eko emanaldian.

artearen gazteena zen, eta gurasoek altzari denda bat zuten. 15 urte zituela, Boise hirira joan zen bizi izatera, eta Bishop Kelly ikastetxera joan zen. Han euskal errodun jendea ezagutu zuen Billyk. 1974an, Oñatira, euskal kultura hobeto ezagutzera, etorri ziren hainbat gazte amerikar, eta Billyk ere etortzea erabaki zuen. Oñatin

bizi izan zen urtebetez. Oñatin bere lehen emaztearekin ezkondu zen, eta 1975ean, haien alaba Maite jaio zen.

ANTZERKITIK 'C.S.I.' TELESAILERA

AEBetan bueltan, antzerkian buru-belarri hasi zen lanean Petersen, eta Remains izeneko antzerki taldea sortu zuen lagun

batzuekin. Bere talentuak Hollywood ere erakarri zuen, eta *To Live and Die in L.A.* filma izan zen Petersenen lehenengoa. Hala ere, kritikoen esanetan, "aktore izan gura zuen, ez izar; hori dela eta, komertzialtasunari begira baino gehiago, artistikotasunari begira aukeratzen zituen proiektuak".

C.S.I. telesailen agertzearre-

Illinois estatukoa jatorriz, Boiseara joan zen, eta euskal sustraiko jendea ezagutu zuen han

1974an, Oñatira etorri zen, eta hemen konturatu zen aktore izan gura zuela

'C.S.I.' saioari esker egin da ezagun, baina bere benetako pasioa antzerkia izan da betidanik

JESUS ALTZELAI

MAITEREN AITABITXIA

"Boiseko gure jatetxera sarritan etortzen zen Billy"

Zerk ekarri zuen Billy Oñatira?

Boisen, High School-en, euskaldun asko ezagutu, eta euskal kulturarekiko miresmena piztu zitzaion. 1974an, irailean, etorri zen. Ordurako, aktore izateko gaitasuna zuela erakutsi zuen: taldeka abesten genuen, eta hark, abesteaz gainera, abestia antzeztu egiten zuen.

Haren alaba Maiteren aitabitxia zara...

Bai, hala da. Oñatin zegoela, Boisen utzi zuen

neskalaguna etorri egin zen. Haurdun zegoen, eta alaba hemen jaio zen, 1975ean, eta niri eskatu zidan aitabitxi izatea.

Boisen 20 urte egin zenituen, zure jatetxea, Oñati, zuzentzen. Ikusten zenuten elkar?

Bai, sarri etortzen zen gure jatetxera. Michelle Pfeiffer, Sally Field eta halako aktoreak harekin etortzen ziren batzuetan. Orain ere euskal kultura maitatzen jarraitzen du Billyk.

JAIME JONES

GAZTAROKO LAGUNA

"Jendearengan poza eta alaitasuna sortzea du gustuko, eta lortu egiten du"

Zelan ezagutu zenuen Billy Petersen?

Boisen bizi ginen biok, baina ikastetxe desberdinetan genbiltzan, eta nik Oñatin ezagutu nuen. Oso oroitzapen onak ditut. Mutil bikaina zen, oso xumea eta zintzoa, eta erantzukizun handikoa. Oso alaia zen eta jende artean ibiltzea zuen gustuko. Goi tentsioko kable batekin konpara dezakezu Billy.

Bere lehenengo antzerki irakaslearen lagun handia zen, ezta?

Bai. John Woodward zen. Iaz, udaberrian, hil zen, eta Billyk pena handia hartu zuen. Gogoratzen naiz hileta elizkizunean alarguna kontsolatzen izan zela.

Zein da, zure ustez, haren ezaugarri nabarmenena?

Nik beti esaten dut aktore den bezala, abade ere izan zitekeela Billy. Izan ere, bera oso pertsona baikorra da; jendearengan poza eta alaitasuna sortzea du gustuko, eta lortzen du.

MICHAEL BRUNELLE

GAZTAROKO LAGUNA

"Antzezten bukatu ondoren, betiko lagunekin joaten da"

Zelakoa zen Billy zuen ikasle denboran?

Oso pertsona argia zen. Kiroletan nabarmentzen zen: kirolari nekazain eta gogotsua zen.

Oñatin ere harekin ibiltzen zinen?

Hantxe hasi genuen elkar hobeto ezagutzen. Oso lagunartekoa zen. Hain piztu zitzaion antzerkiarekiko interesa. Antzeztarakoan, bere pasio eta argitasuna azaleratzen ziren, eta guztiok txunditzen gintuen.

Famatu denetik, alda-

tu dela uste duzu?

Ez. Chicagokoa da Billy, eta Chicago langileen hiria da. Hura harro dago bere hiriaz. Antzezteko lanbide bezala ikusten du, eta gogoz egiten du. Baina bukatzen duenean, gusturago joango da betiko lagunekin garrardo pare bat hartzera eta telebista ikustera, jatetxe dotoreetara Hollywoodeko jendearekin joan baino. Bion lagun eta senideen bidez eutsi diogu adiskidetasunari urte hauetan guztietan.

Oñatin bizi izan zen

HERRIAN BIZI IZANDAKO MOMENTUAK AHAZTU, ETA HONA ITZULI GURA DU

WILLIAM PETERSEN / AKTOREA

“Amodio istorioa dut Oñatirekin”

(13. orrialdetik dator).

Zure alaba Maite hemen jaio zen arren, duela hiru urtekoa izan zen haren lehen bisitaldia, ezta?

Bai, hala da. Oso egonaldi berezia izan zen Maitearendako ere. Jaio zen ospitalera eramanez, baita Arantzazura, Oñatiko San Lorenzo auzora... ere. Hara, Oñatirekin sentimenduz betetako lotura du: hor dago, haren izenean, haren iraganean... Eta niretako ere gauza bera da. Biok gura dugu berriro hara joan, eta espero dugu urte pare bat barru-edo joan ahal izatea. Bilbo, Iruñea, Gernika... erakutsi gura dizkiot.

Orduan, jende guztiak eza-gutuko zaitu, C.S.I. dela-eta...

Bai; aurrekoan, oso erosoa izan zen, inork ez ninduelako eza-gutzen. (Barrezka).

Oñatin konturatu zinen aktore izan gura zenuela?

Bai. John Woodward izeneko irakasle bikain bat etorri zen gurekin. Antzerki klasikoak maite zuen, eta haren eskutik piztu zitzaidan neuri ere interesa. Oñatin izatea esperientzia mistiko antzekoa izan zen. Amets handiak amesteko lekua zen. Antzerkia zein miragarria zen konturatu nintzen han. San Lorentzon antzerki lanak egiten genituen. Esate baterako, *Hamlet* antzeztu genuen.

Petersen-ek Gil Grissom-ena egiten du.

“Oñatin izatea esperientzia mistiko antzekoa izan zen: han aurkitu nuen nire bokazioa”

Oñati oso aldatua ikusi zenuen orain dela hiru urte?

Zeharo aldatuta: eraikin berri ugari, errepideak... Desberdin dago oso. Lehen aldiz han izan nintzenean, gutziz harritzen gintuen mendietan artaldeak-eta ikusteak. Gero, *El señor de los anillos* filma egin zutenean, Oñatirekin asko akor-

datu nintzen, *hobbit*-en *erdí lurra*-ren itxura zuelako. Beste aldetara batzuk ere ikusi ditut: esate baterako, gu izan ginenean, Franco agintean zegoen, eta euskararik ez zen entzuten. Gero, herpiztuta ikusi nuen. Sinesgaitza zen niretako.

Gaur egun, oso gizon lanpetua zara. C.S.I. telesailaz gain, beste proiekturik baduzu?

C.S.I. grabatzen hamalau ordu ematen ditugu, astean zazpi egunez. Baina beste gauza batzuk ere egin gura ditut. Esate baterako, *western* bat egiteko asmoa dut, eta Chicagon antzerkian lan egingo dut. Remains nire betiko antzerki konpainiarekin egingo dut lan berriro ere. Oso gustuko dut antzerkian lan egitea, bereziki, Chicagon. Gurasoak ere han ditut, eta ahal dudanean joaten naiz.

Pozik zaude C.S.I.-n egiten duzun lanarekin?

Telebistatik ez agertzen saiatu izan naiz, telesailetako lana aspergarria izaten bukatuko zela uste nuelako. Tira, *Grissom*-ena egitea aspergarria da askotan, baina antzerkiarekin zerbait ikastea: izan ere, ikasle nintzenean, ezin txaragoa nintzen zientzietan. Orain, zerbait dakidan plantak egin ditzaket. (Barrezka).

OÑATIRA ITZULERA Billyk ez du Oñati ahaztu. Eskuman agertzen dena da Billy. Orain dela bi urte, alabarekin (goiko ilaran, erdian, dagoen neska) eta emaztegiarekin (Billyren aurrean, makurtuta) etorri zen. Oñatiko lagunek esaten digutenez, “etorri eta egin zuten lehenengo gauza izan zen Urbiara joatea”.

ORAIN DELA 27 URTE Artzuagak 1975ean ateratako argazki honetan, garai hartan Oñatira etorri ziren gazte amerikarrak eta haien irakasleak agertzen dira, tartean, Billy Petersen. Urte haletan piztu zen harengan aktore bokazioa. Argazkiaren aurrealdean, horretara bultzatu zuen irakaslea, John Woodward.

‘C.S.I.’-REN GAINEAN

Telesailak bi sari irabazi ditu eta beste seirako izendatuta egon da, 2000 ezkerro, AEBetan

C.S.I. telesailen gustura dabil Bill Petersen. Petersenen pertsonaia, *Gil Grissom* auzitegiko medikua, kultura eta jakintza handiko gizona da, eta asmakizunak eta esaldi bitxiak ditu gustuko. Petersenek dio: “Telesailen uneoro zerbait ikas nezakeela ikusi nuen, eta horrek lana gustura egitea dakarkit. *Grissom* eta biok desberdinak gara, baina, behin esan zidaten moduan, antzeztu zutenean, zure buruak badaki antzeztu zabiltzala, baina bihotzak ez; hortaz, pertsonaia bakoitzarengan aktoreak bere ezaugarriren bat uzten du”.

C.S.I. hainbat saritarako izendatuta izan da, (tartean, Emmy sarierarako, telebistako *Oscar*ak). Urteko telesail onenaren TV Guide saria irabazi zuen 2001ean, eta aurtun, publikoak emandako saria.

AKTORE OSOA

Antzerkia da haren pasioa, baina telebistan eta zineman ere lan oparoa egin du Petersenek

Billy Petersenen benetako pasioa, antzezteari dagokionez, antzerkia da. 1979an, Remains izeneko antzerki konpainia sortu zuen, bi lagunekin batera, eta oraindik horrekin lanean jarraitzen du Billyk. Chicagon goi mailako aktoretzat izan zuten berehala Petersen, eta hainbat sari irabazi zituen. Hollywooden 1984an egin zuen lan aurreneko, *Vivir y morir en L.A.* filmean. *Hannibal Lecter* psikopataren atetik ibili zen lehen poliziarena Petersenek egin zuen, *Hunter* filmean, 1986an. Petersenen beste film batzuk hauek dira: *Arma Joven II*, *The Skulls*, *sociedad secreta*, *Cousins*, *Hard Promises*, *edo Candidata al poder*. Telebistan, *El Kennedy de Massachusetts*-en Kennedytarren aitaren paperarengatik, Urrezko Globo irabazi zuen.

KIROLARI APARTA

Gaztetan, antzerkian sartu baino lehen, kirola egitea zen haren denbora-pasa gustukoena

Alboko irudia Billy Petersen Boiseko ikastetxe baten zebilen garaikoa da, 1972koa. Orduko adiskide Michael Brunelle-k utzitako argazkia da. Brunellek azaltzen duenez, Petersen ikasketetarako oso pertsona argia izan arren, “liburuak baino gehiago, kirola eta ariketa fisikoa zituen gustuko”. “Amerikar errugbia eta saskibaloia ziren haren pasioak; kirola egitea eta adiskideekin ibiltzea ziren haren denbora-pasa gustukoena”. “Oñatin izan ginenean, elkarrekin Alohara joan gineneko gogortzen dut”. Garai hartan, Petersenek ez zuen antzerkiarekin harremanik.

Geroa ere aisialdian ariketa fisikoa gustuko izaten jarraitzen du Petersenek. Duela bi urte Oñatin izan zenean, Urbiara igotzeko gogoarekin etorri zela dioskute hemengo lagunek.

